

Situació laboral de les persones joves a Catalunya

1r trimestre de 2018

Informe elaborat a partir de les darreres dades de l'Enquesta de població activa

Observatori Català de la Joventut

Generalitat de Catalunya
Departament de Treball, Afers Socials
i Famílies
Direcció General de Joventut

Presentació

Aquest informe recull els principals resultats de les darreres dades de l'Enquesta de població activa (EPA) sobre la situació laboral de les persones joves. També ofereix informació sobre els estudis i l'emancipació dels i les joves. L'informe compara sistemàticament la situació de la població juvenil amb l'adults i, quan les dades ho permeten, analitza les diferències dins del grup de joves.

Les dades les genera l'Idescat, a petició de l'Observatori Català de la Joventut, i fan referència a la població de 16 a 29 anys, d'acord amb la definició de joventut que fa la Llei 33/2010, de l'1 d'octubre, de polítiques de joventut. La informació disponible en aquest document és, doncs, inèdita i ofereix una visió sobre la situació laboral del conjunt de la població jove.

Observatori Català de la Joventut

Sumari

[Aspectes destacats](#)

[Situació d'activitat](#)

[Ocupació](#)

[Atur](#)

[Estudis en curs](#)

[Emancipació](#)

1. Aspectes destacats

Situació d'activitat

- **La taxa d'activitat juvenil s'estabilitza.** El primer trimestre de l'any s'ha produït una lleugera baixada de la taxa d'activitat juvenil, que ha passat del 60,8% del darrer trimestre del 2017 al 58,3%. El canvi de tendència i l'augment progressiu, però no continu, en la taxa d'activitat juvenil iniciat el 2016 podria estabilitzar-se.
- **Les persones joves que treballen representen un 46,2% del total; el coeficient d'atur juvenil és del 12,1%.** Aquesta xifra representa el percentatge de població jove aturada respecte al total de la població. Per a la població de més de 29 anys el coeficient és del 6,5%.
- **Les persones inactives que no estudien són el 6,6% del col·lectiu jove.** Entre les persones de més de 29 anys la proporció arriba al 37,1%, tot i que la dada inclou les persones jubilades.

Ocupació

- **Continua la creació neta d'ocupació juvenil iniciada el 2015.** Concretament, el primer trimestre del 2018 hi ha 30.400 llocs de treball ocupats per joves més que l'any anterior, la qual cosa representa un increment del 5,6%. Aquest increment relatiu duplica el de la població de 30 anys i més (2,9%), de manera que el col·lectiu jove continua recuperant part del terreny perdut al llarg de la crisi econòmica respecte als grups de més edat. La taxa d'ocupació arriba al 46,2% de les persones joves.
- **Les qualificacions en l'ocupació de les persones joves van a l'alça.** Aquest primer trimestre de l'any observem com el percentatge de càrrecs directius i gerencials i de professionals científics i intel·lectuals qualificats en l'ocupació és semblant entre el col·lectiu jove i el col·lectiu de més edat (23,6% i 23,8%, respectivament), i com en les ocupacions professionals i de tècnics de suport, el col·lectiu jove està percentualment més qualificat.
- **La temporalitat creix amb menys força.** Bona part de la recuperació econòmica es basa en l'augment de la contractació temporal. La taxa de temporalitat juvenil havia caigut fins al 32,5% el 2010 i, actualment, se situa al 48,6%, només ha augmentat un 0,5% respecte al mateix trimestre del 2017.

Atur

- **La taxa d'atur juvenil baixa respecte a l'any anterior i se situa en el 20,8%.** La taxa d'atur ha baixat gairebé 3 punts percentuals respecte al mateix trimestre de l'any 2017. Tot i això, encara no s'ha pogut baixar de la barrera del 20%.
- **A Catalunya hi ha 128.400 joves a l'atur.** Són 5.400 joves menys que el trimestre anterior.
- **L'atur afecta més els nois, els més joves, els joves sense estudis postobligatoris i els joves estrangers.** Aquesta situació s'ha mantingut estable al llarg de la crisi i continua amb la recuperació.
- **La taxa d'atur juvenil de llarga durada se situa al 5,5%.** Aquesta xifra continua la seva tendència a la baixa.

- **La taxa de cobertura es manté baixa.** Tot i que només el 15,4% de les persones joves aturades tenen accés a la prestació per desocupació, aquest percentatge supera en 5 punts el del mateix trimestre del 2017 (10,6%).

Estudis en curs

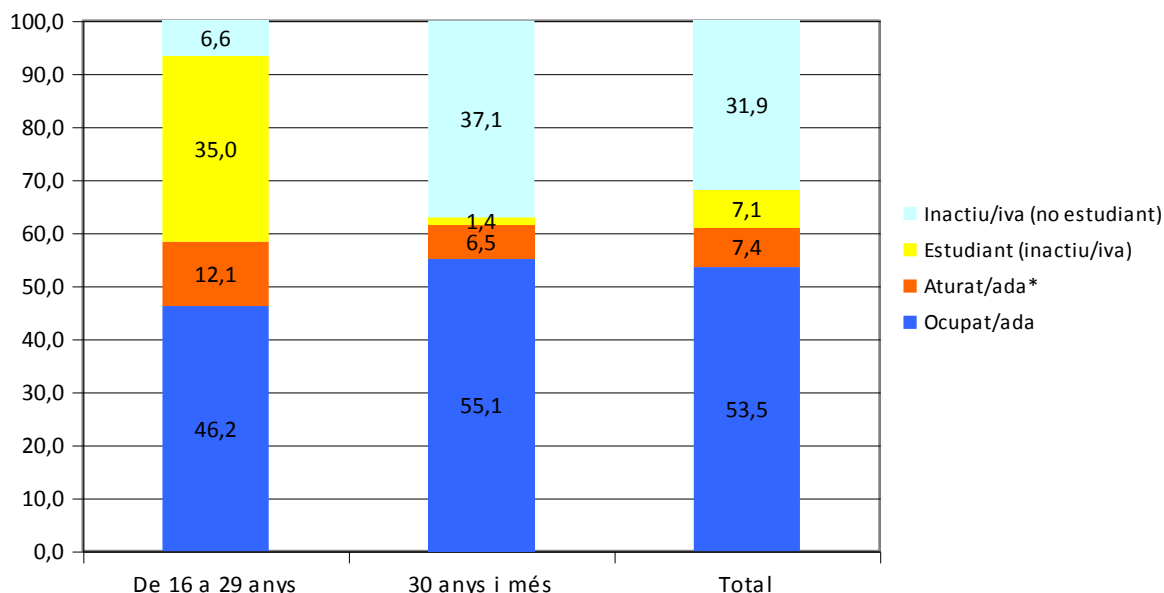
- **El 50% de les persones joves estudien.** Tot i que el percentatge més elevat de joves que estudien el trobem entre els joves de 16 a 19 anys, la crisi va impulsar la població jove a estudiar, però aquesta tendència ha canviat aquest primer trimestre del 2018: els joves que estudien representen el 50,5%, mentre que el primer trimestre del 2017 representaven el 52,1%.

Emancipació

- **Oscil·lacions en la taxa d'emancipació de les persones joves.** Les variacions en la taxa d'emancipació no es tradueixen en una tendència general a l'alça. Aquest primer trimestre del 2018 la taxa d'emancipació ha augmentat, però també ho va fer el primer i el tercer trimestre del 2017. La millora experimentada en bona part dels indicadors sobre la situació laboral de les persones joves encara no es tradueix de manera sòlida en un canvi de tendència respecte a l'emancipació.

2. Situació d'activitat

**Situació d'activitat segons grup d'edat (%).
Catalunya, 1r trimestre del 2018**

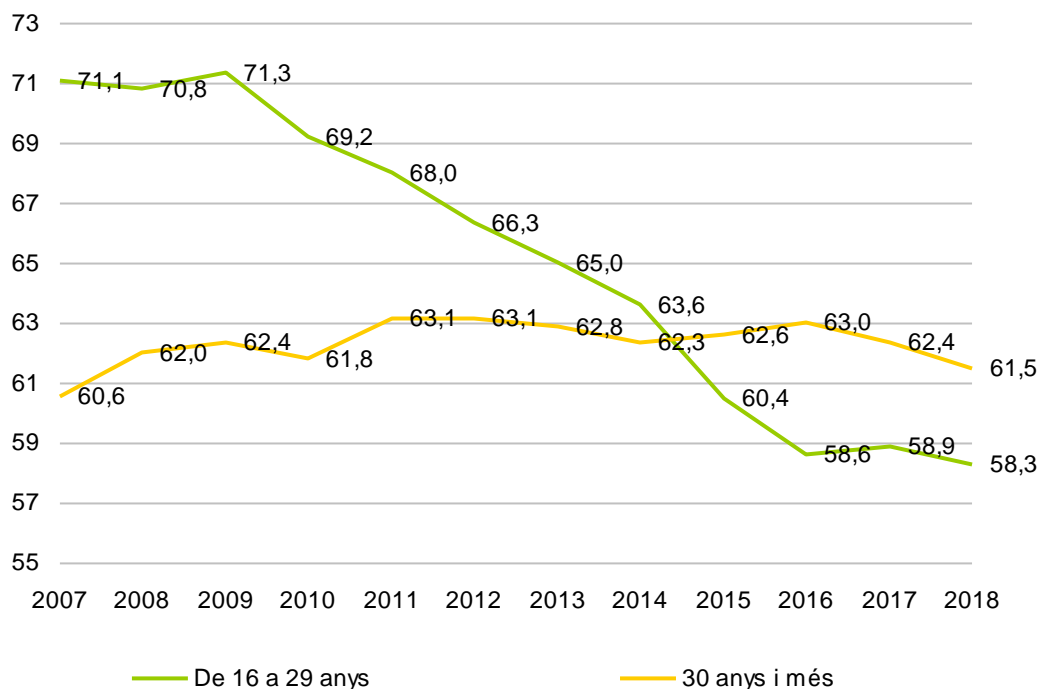

* Coeficient d'atur.

Font: Enquesta de població activa (Idescat). Elaboració pròpia

- Les persones joves que treballen representen un 46,2% del total. Sumades a les que estan a l'atur, fan que la taxa d'activitat juvenil se situï al 58,3%.
- El gràfic també indica el coeficient d'atur juvenil, un 12,1%, que representa el percentatge de població jove aturada respecte al total de la població. Per la població de més de 29 anys aquesta dada és del 6,5%.
- Un 35% de les persones joves són estudiants inactius (només estudien). Els individus que estudien i treballen simultàniament estan inclosos al gràfic dins del grup de persones ocupades. Només un 1,4% de les persones de més de 29 anys es declara estudiant inactiu.
- Un 6,6% dels joves es troben en situació d'inactivitat i no estudien. Els inactius no estudiants són molt més nombrosos entre la població de més de 29 anys (37,1%); en aquesta xifra s'hi inclouen les persones jubilades que no estudien.

**Taxa d'activitat segons grup d'edat (%).
Catalunya, 2007-2018 (1r trimestre)**

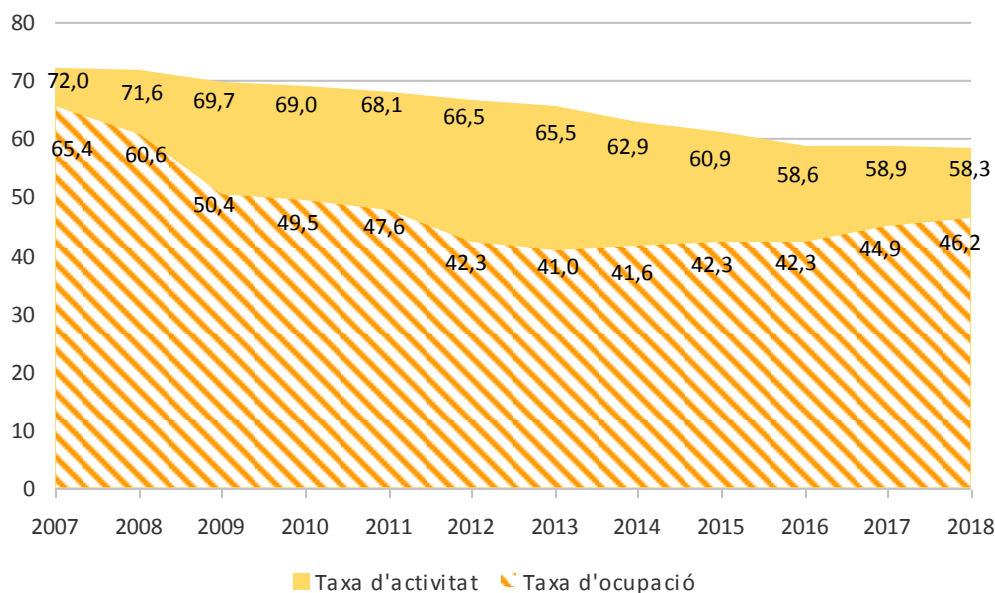
Font: Enquesta de població activa (Idescat). Elaboració pròpia

- En el darrer trimestre la taxa d'activitat juvenil ha passat del 58,9% al 58,3%, tot i la lleugera diferència, aquesta baixada marca un canvi de tendència, ja que des del primer trimestre del 2016 havíem observat certa tendència a l'alça, que s'ha vist frenada.
- Tot i el repunt que semblava endevinar-se, durant els anys de crisi la taxa d'activitat s'ha reduït considerablement entre la població jove. Les creixents dificultats per accedir a una feina han fet que molts joves hagin optat per retardar l'entrada al mercat laboral allargant els estudis o hagin deixat de buscar feina. La caiguda de la taxa d'activitat juvenil supera els 10 punts (71,3% el 2007 i 58,3% el 2018).
- En aquest mateix sentit, tot i que des del 2008 la taxa d'activitat de les persones de més de 29 anys s'havia mantingut al voltant del 62%, observem una lleugera tendència a la baixa (del 63% del 2016 al 61,5% del 2018) i un progressiu acostament a la taxa del col·lectiu jove, la qual es manté per sota des del 2013.

3. Ocupació

Taxa d'ocupació

**Taxa d'ocupació i d'activitat juvenil (%).
Catalunya, 2007-2018 (1r trimestre)**

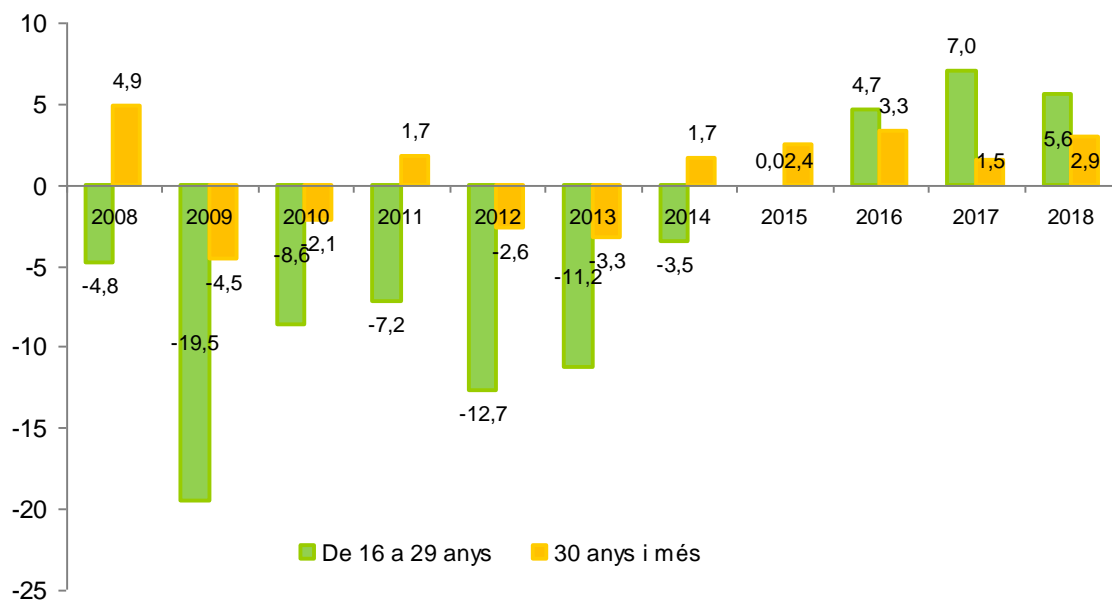

Font: Enquesta de població activa (Idescat). Elaboració pròpia

- La taxa d'ocupació indica la proporció de persones ocupades respecte al total de la població. En aquest trimestre la taxa d'ocupació juvenil se situa en el 46,2%, un 1,9% menys que en el quart trimestre del 2017. La tendència a la baixa intertrimestral no fa variar l'augment interanual, que en el primer trimestre de l'any, ha passat del 44,9% del 2017 al 46,2% del 2018, un augment interanual de gairebé dos punts percentuals.
- En xifres absolutes, fa un any, des del primer trimestre del 2017 i fins ara, s'han creat 30.400 llocs de treball.
- Tot i això, respecte a l'any 2007 la taxa d'ocupació ha caigut 19,2 punts percentuals. El primer trimestre del 2007 el 64,4% dels joves de 16 a 29 anys tenia feina davant del 46,2% actual. Aquesta important disminució del percentatge de joves que treballen dona una idea de l'impacte de la crisi sobre el mercat de treball juvenil.
- El gràfic també permet comparar la taxa d'ocupació amb la d'activitat. L'espai que hi ha entre les dues taxes recull la població aturada. El gràfic dona una idea de com el descens de la taxa d'activitat ha fet que l'atur juvenil hagi estat menys important del que hauria estat si s'haguessin mantingut els nivells d'activitat del 2007. Tot i això, des del 2013 la disminució de la població jove aturada es devia tant a un augment de la població ocupada com a un descens de la població activa. En aquest primer trimestre continuem observant un augment paral·lel de l'ocupació i l'activitat que impacta de manera no positiva sobre la taxa d'atur.

Destrucció d'ocupació

Variació interanual de la població ocupada segons grup d'edat (%). Catalunya, 2007-2018

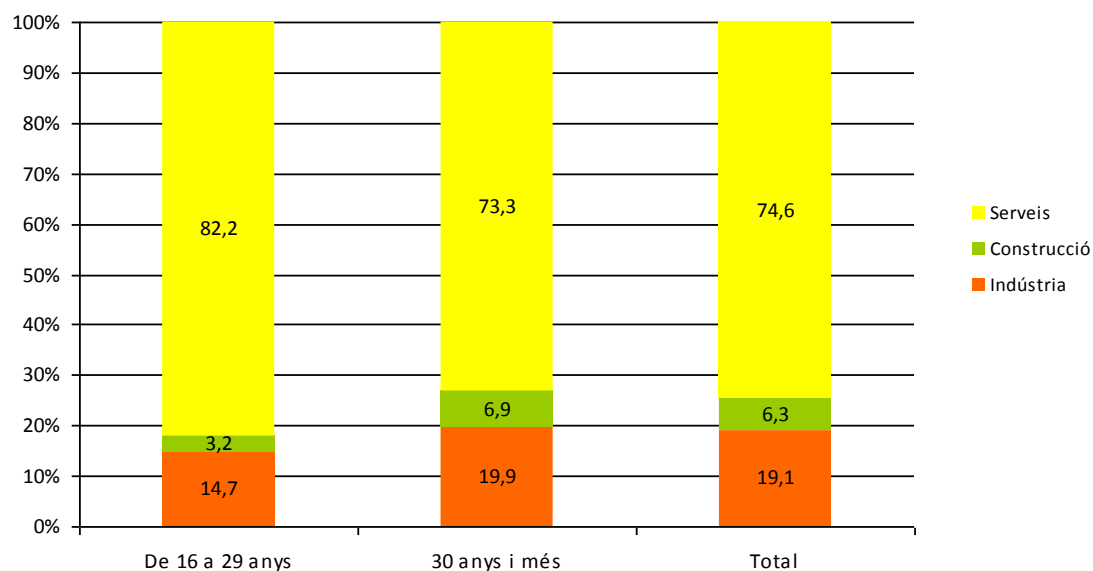

Font: Enquesta de població activa (Idescat). Elaboració pròpia

- El gràfic de variació interanual de la població ocupada mostra el ritme de destrucció d'ocupació. Aquesta és una altra manera de veure l'efecte de la crisi sobre el mercat laboral, mesurant els llocs de treball que es creen o desapareixen en un any respecte a l'anterior en diferents trams d'edat. A diferència de la taxa d'ocupació, aquestes dades mesuren la creació o destrucció d'ocupació en termes absoluts.
- Tal com mostrava l'evolució de la taxa d'ocupació, en els últims anys la destrucció d'ocupació s'ha capgirat i ja es crea ocupació neta. Aquest primer trimestre es manté l'increment en el nombre de llocs de treball ocupats per joves (5,6%), xifra que es manté per sobre de la del col·lectiu de 30 anys i més (2,9%), però no en els nivells del 2017, quan la del col·lectiu jove quadruplicava la del col·lectiu de 30 anys i més. El col·lectiu jove va ser el primer a perdre ocupació neta i quan va recuperar-ne va ser en una proporció inferior al col·lectiu de més edat. Des del 2015 el col·lectiu jove comença a recuperar el terreny perdut.
- Tot i aquesta recuperació, des de l'any 2007 els llocs de treball ocupats per joves s'han reduït molt: de 848.700 el 2007 a 488.200 el primer trimestre del 2018. No obstant això, en la interpretació d'aquestes dades cal tenir en compte un factor demogràfic: des de fa anys la població de 16 a 29 anys està disminuint (aproximadament un 15% des del 2007). Això fa que part de la reducció del nombre de llocs de treball ocupats per joves no es degui només a l'impacte de la crisi sinó al fet que hi ha menys individus en aquest tram d'edat.
- L'evolució de la variació interanual de la població ocupada posa de manifest com els períodes 2008-2009 i 2011-2012 van ser els moments més forts de destrucció d'ocupació. El gràfic també evidencia com la destrucció d'ocupació s'ha concentrat, fonamentalment, en el col·lectiu jove.

Característiques de l'ocupació

Sector d'activitat¹ segons grup d'edat (%). Catalunya, 1r trimestre del 2018

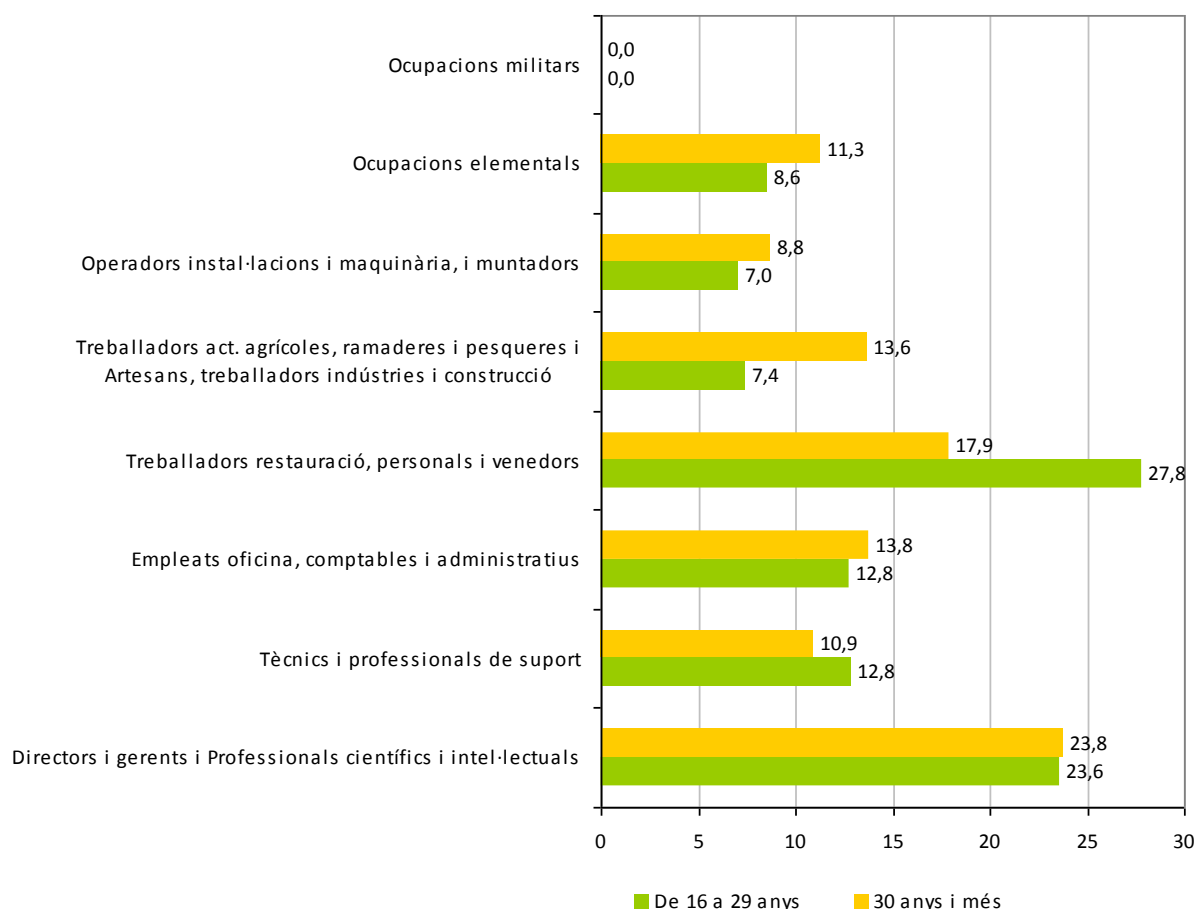

Font: Enquesta de població activa (Idescat). Elaboració pròpia

- Els serveis són el sector d'activitat que acumula el volum més important de la força laboral a Catalunya. Un 82,2% de joves ocupats ho estan en aquest sector. Aquesta proporció és inferior en el cas de les persones de més de 29 anys (73,3%). En canvi, en el sector de la indústria i la construcció la població de més edat presenta percentatges més elevats.
- Respecte al 2007, el sector serveis ha anat incrementant el seu pes relatiu a causa de la destrucció d'ocupació juvenil en el sector de la construcció, que ha perdut més de la meitat dels llocs de treball ocupats per joves i, en menor mesura, de la indústria.
- La recuperació de l'ocupació juvenil s'ha concentrat en el sector serveis, que del 2007 al 2018 ha passat d'ocupar el 64,2% de les persones joves al 82,2% d'aquest primer trimestre.

¹ No s'ha inclòs la població ocupada en el sector agrari per falta de mostra.

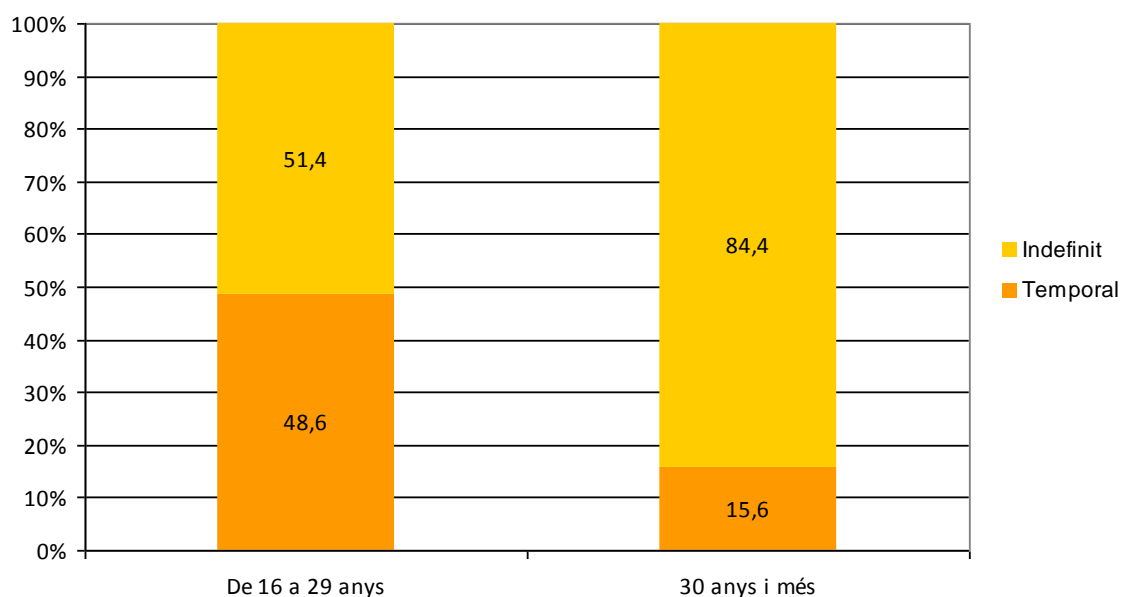
**Qualificació de l'ocupació (%).
Catalunya, 1r trimestre del 2018**

Font: Enquesta de població activa (Idescat). Elaboració pròpia

- El gràfic mostra una comparació de les qualificacions de les ocupacions de les persones joves i les de 30 anys i més.
- Les persones joves tenen, en general, més qualificacions que les de més edat, i tot i que havíem observat en els darrers trimestres de crisi que les persones de 30 anys i més ocupaven llocs de treball més qualificats, el gràfic mostra la progressiva tendència a anivellar els dos col·lectius. En aquest mateix sentit, els joves de menys edat són els que, en percentatge, superen els joves de més de 29 anys en les ocupacions tècniques i professionals de suport.
- La diferència més rellevant la trobem en les ocupacions de restauració, serveis personals o vendes, molt vinculades al sector serveis, on les persones joves superen les adultes en una proporció gairebé del doble. En aquestes ocupacions s'hi concentren bona part de les feines temporals i més precàries.

Tipus de contracte entre la població ocupada assalariada segons grup d'edat (%). Catalunya, 1r trimestre del 2018

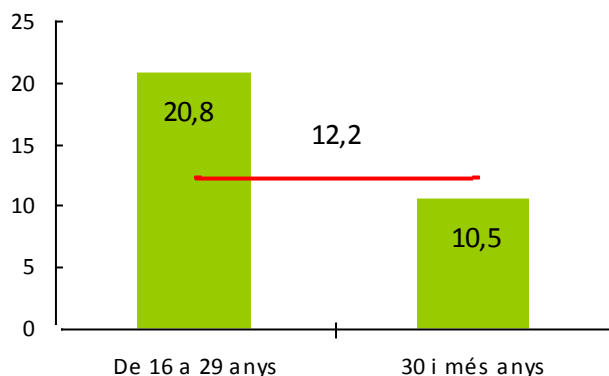
Font: Enquesta de població activa (Idescat). Elaboració pròpia

- La contractació temporal afecta molt més les persones joves que les més grans: aquest primer trimestre, gairebé la meitat de joves contractats tenen un contracte temporal. En canvi, entre les persones assalariades de més de 29 anys aquest percentatge és del 15,6%.
- Durant els primers anys de la crisi econòmica el percentatge de contractes temporals va disminuir, ja que van ser els primers que es van destruir. Tanmateix, des del 2009 —quan la taxa de temporalitat juvenil es va situar per sota del 35%— s'observa una tendència a l'alça que indica que les noves ocupacions són principalment temporals. Tot i això, des del primer trimestre del 2017 la taxa de temporalitat ha crescut amb menys força, i ha passat del 48,1% al 48,6%. Respecte al darrer trimestre la temporalitat ha caigut un punt i mig percentual.
- Per contra, entre el col·lectiu de més edat la temporalitat s'ha mantingut força estable en els darrers 10 anys, amb un mínim del 13% el 2013 i un màxim del 16,6% el primer trimestre del 2008.

4. Atur

Taxa d'atur

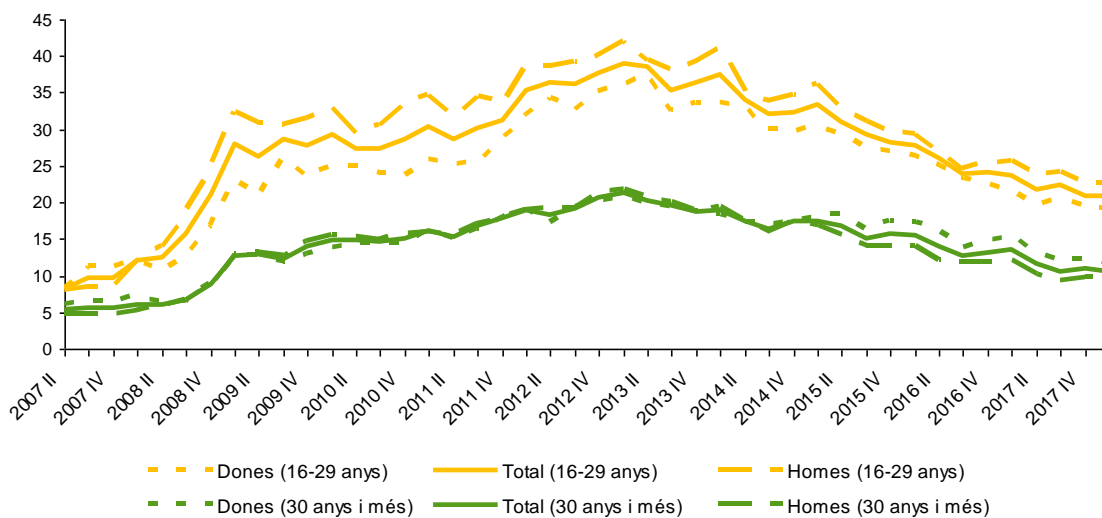
Taxa d'atur segons grup d'edat (%).
Catalunya, 1r trimestre del 2018

Font: Enquesta de població activa (Idescat). Elaboració pròpia

- El primer trimestre del 2018 la taxa d'atur entre el col·lectiu de 16 a 29 anys se situa en el 20,8% de la població activa.
- En xifres absolutes, a Catalunya hi ha 128.400 joves a l'atur.
- La taxa d'atur entre les persones de més de 29 anys és del 10,5%; i pel global de la població és del 12,2%.
- En el tram d'edat de 16 a 24 anys la taxa d'atur és del 29,5%.

Evolució trimestral de la taxa d'atur segons grup d'edat, per sexe (%).
Catalunya, 2007-2018

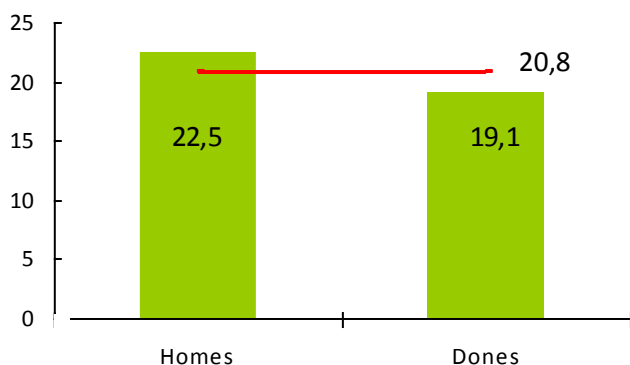
Font: Enquesta de població activa (Idescat). Elaboració pròpia

- Respecte al trimestre anterior, la taxa d'atur juvenil gairebé es manté i passa del 21% al 20,8%, però respecte al primer trimestre del 2017 baixa tres punts percentuals (el 2017 se situava al 23,7%). Entre la població de més de 29 anys l'evolució de la taxa interanual també cau de manera destacada (del 13,7% al 10,5%) però respecte al darrer trimestre es manté gairebé igual (del 10,9% al 10,5%).

El perfil de la persona jove aturada

Com ha passat al llarg de tot el període de crisi, l'atur afecta més els homes, els trams d'edat més joves, els que tenen un nivell formatiu inferior i la població estrangera. Recordem que les dades fan referència a la població de 16 a 29 anys.

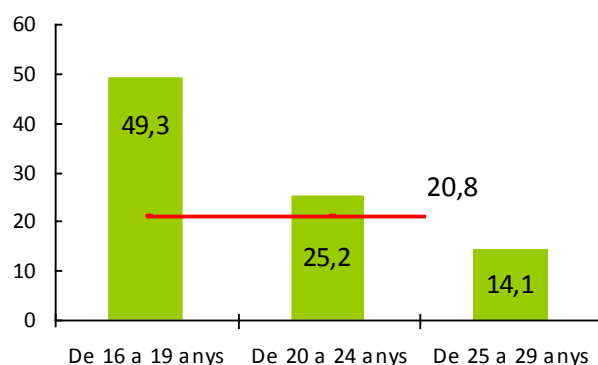
Taxa d'atur juvenil segons sexe (%).
Catalunya, 1r trimestre del 2018

Font: Enquesta de població activa (Idescat). Elaboració pròpia

- En aquest període, igual que en els anteriors, l'atur juvenil masculí supera el femení. Aquest és un fenomen que s'ha mantingut estable des del 2008.
- El manteniment d'aquestes diferències al llarg de tot el període de crisi fa pensar que el nivell educatiu més alt de les noies ha contribuït que hagin pogut resistir més bé la destrucció d'ocupació. També s'ha de tenir en compte que els sectors de l'economia més afectats per la crisi són els més masculinitzats.
- Tot i així, es manté la tendència dels últims trimestres d'una disminució més accentuada de la taxa d'atur entre els homes joves i, per tant, es van reduint les diferències entre homes i dones, que el 2010 es van situar gairebé en 10 punts mentre que actualment són de 3,4 punts.

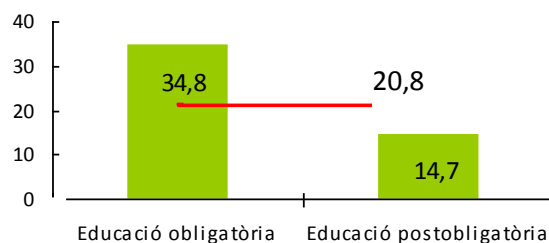
Taxa d'atur juvenil segons grup d'edat (%).
Catalunya, 1r trimestre del 2018

Font: Enquesta de població activa (Idescat). Elaboració pròpia

- Del grup de joves actius de 16 a 19 anys el 49,3% està a l'atur. Tot i que en aquestes edats és on hi ha menys població activa, cal destacar que el que ha esdevingut realment complicat durant la crisi i ho continua sent actualment és trobar una primera feina, especialment entre les persones joves que deixen aviat els estudis. Per contra, la taxa d'atur entre les persones joves de més edat se situa al 14,1%, força més propera a la taxa de les persones de 30 anys i més (10,5%).

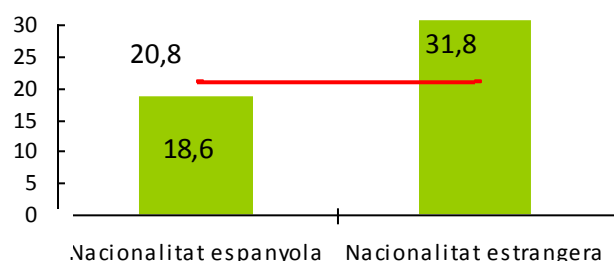
Taxa d'atur juvenil segons nivell educatiu (%).
Catalunya, 1r trimestre del 2018

Font: Enquesta de població activa (Idescat). Elaboració pròpia

- Des de l'inici de la crisi, l'atur ha afectat més les persones joves amb menys estudis: la taxa d'atur entre els joves que com a màxim tenen estudis obligatoris està a prop de triplicar la dels joves amb educació postobligatòria. L'educació és, doncs, un element clau per tenir una posició relativament més segura al mercat laboral.

**Taxa d'atur juvenil segons nacionalitat (%).
Catalunya, 1r trimestre del 2018**

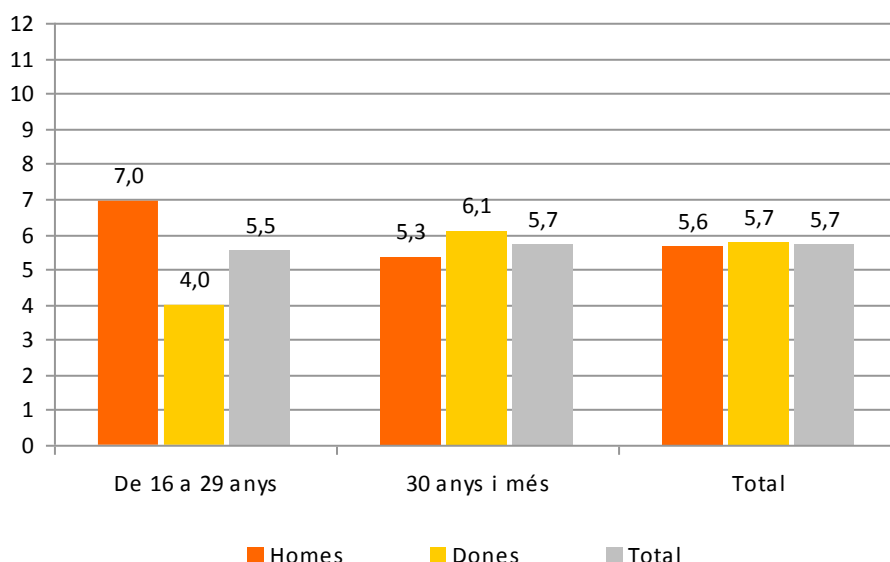

Font: Enquesta de població activa (Idescat). Elaboració pròpia

- Igualment, la població estrangera també és un dels col·lectius socials més afectats per l'atur. Malgrat això, en els últims trimestres la taxa d'atur entre els estrangers ha disminuït amb força. En els últims anys l'atur entre la població jove activa estrangera superava el 50% i en aquest trimestre se situa en un 31,8%. Cal dir, però, que aquesta baixada es veu afavorida pel fet que una part important de la població estrangera ha abandonat el país, especialment la que tenia més dificultats per trobar feina.

Atur i risc d'exclusió

**Atur de llarga durada segons grup d'edat (%).
Catalunya, 1r trimestre del 2018**

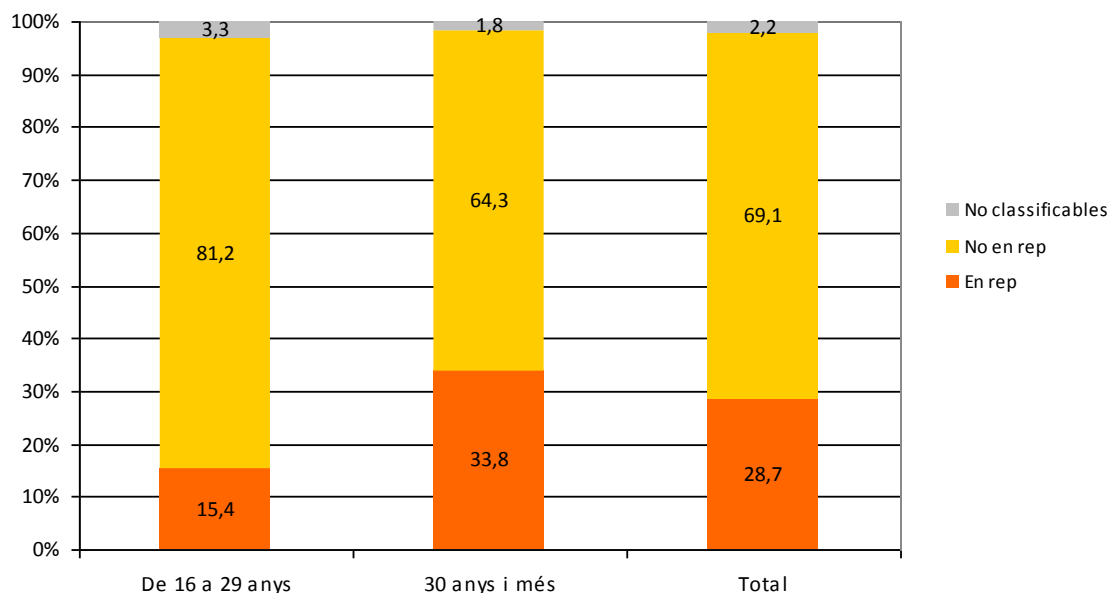

Font: Enquesta de població activa (Idescat). Elaboració pròpia

- La taxa d'atur de llarga durada quantifica el percentatge de població activa que està desocupada i busca feina des de fa un any o més. Mostra les dificultats de les persones aturades per trobar feina. És també un indicador de risc d'exclusió social. Entre la joventut, estar en situació d'atur durant un període prolongat pot tenir conseqüències al llarg de tota la trajectòria laboral de l'individu.

- Un 5,5% de la població activa jove fa més d'un any que busca feina (dada que cau un punt percentual respecte al trimestre passat). Les dones joves tenen una taxa d'atur inferior a la dels homes joves i això també succeeix en l'atur de llarga durada (5,5% i 7%, respectivament).
- En els últims trimestres, i des del 2013, l'atur juvenil de llarga durada mostra una tendència a la baixa. L'atur de llarga durada era pràcticament insignificant abans de la crisi, però des del 2007 va anar creixent ràpidament fins a situar-se, en el segon trimestre del 2013, en un màxim històric del 18,8%. A partir de llavors, paral·lelament al descens en la taxa d'atur global, també hi ha hagut una baixada de l'atur de llarga durada.

Cobertura dels subsidis i prestacions als desocupats segons grup d'edat (%). Catalunya, 1r trimestre del 2018

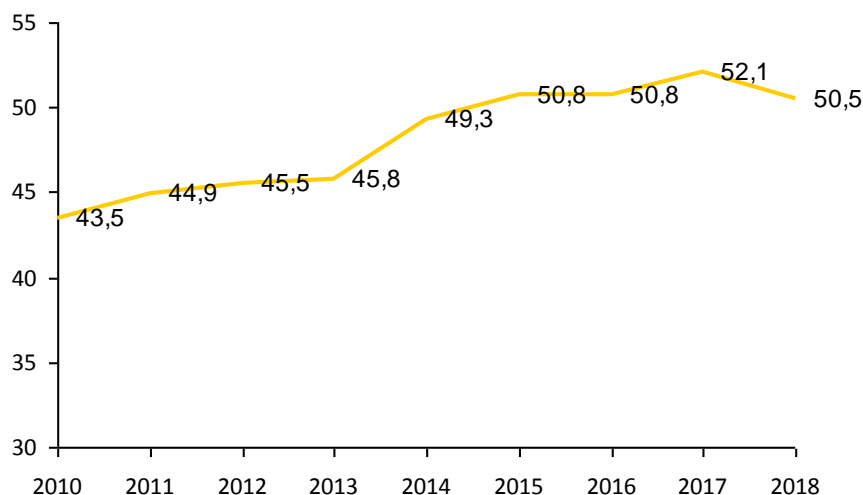

Font: Enquesta de població activa (Idescat). Elaboració pròpia

- Els subsidis o prestacions econòmiques per a les persones desocupades són una de les estratègies que adopten els estats del benestar per pal·liar el risc d'exclusió de les persones que estan a l'atur.
- En el cas del col·lectiu de joves de 16 a 29 anys, aquesta cobertura arriba només al 15,4%. Molts dels joves que es troben en situació d'atur o bé no han cotitzat encara o ho han fet durant molt poc temps, ja sigui perquè busquen la seva primera feina o perquè han tingut feines amb contractacions precàries o sense contracte.
- El percentatge de gent jove a l'atur que està coberta per alguna prestació o subsidi ha disminuït dràsticament en els últims anys: l'any 2009 la cobertura se situava per sobre del 25% de joves aturats.
- Entre la població de més de 29 anys, la cobertura arriba al 33,8% de les persones aturades.

5. Estudis en curs

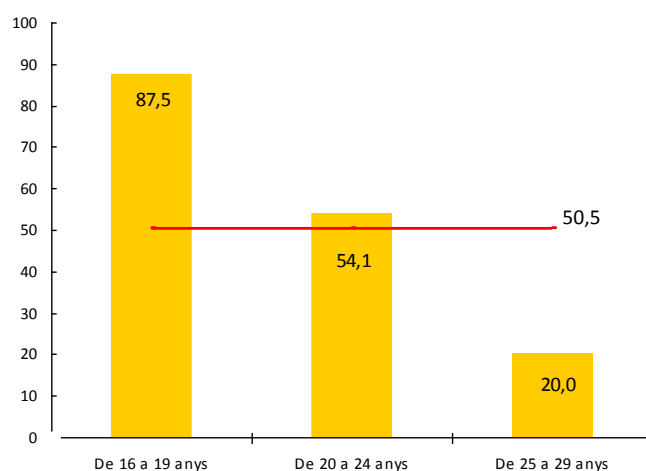
Proporció de joves que estudien (%). Catalunya, 2010-2018 (1r trimestre)

Font: Enquesta de població activa (Idescat). Elaboració pròpia

- La crisi econòmica va impulsar un augment de la població jove que estudia: la formació és percebuda com una alternativa a l'atur i com una estratègia a mitjà-llarg termini per posicionar-se més bé en el mercat laboral.
- Aquesta tendència, que havia estat molt marcada en anys anteriors, s'havia aturat durant el quart trimestre del 2015 i 2016 però va remuntar el 2017. Ara, però, sembla que presenta certa tendència a la baixa i perd dos punts percentuals respecte el primer trimestre de 2017 (passa del 52,1% al 50,5%, aquest trimestre de 2018).

Proporció de joves que estudien segons grup d'edat (%). Catalunya, 1r trimestre del 2018

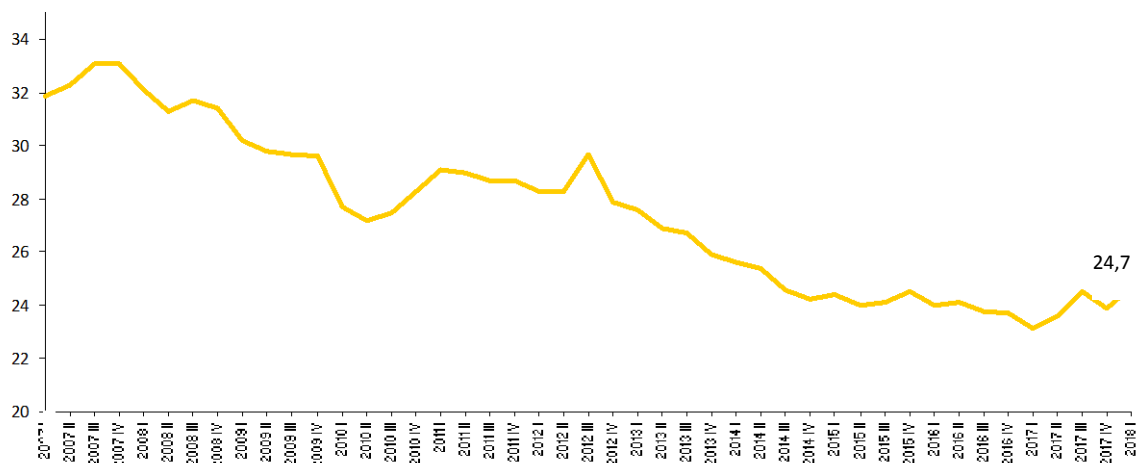

Font: Enquesta de població activa (Idescat). Elaboració pròpia

- Com és lògic, on trobem una proporció més gran de joves que estudien és en els trams d'edat més joves. L'evolució d'aquestes dades mostra que els grups d'edat més joves (aquells més afectats per l'atur) són els que, sobretot, han optat per mantenir-se o retornar al sistema educatiu.

6. Emancipació

**Evolució trimestral de la taxa d'emancipació (%).
Catalunya, 2007-2018**

Font: Enquesta de població activa (Idescat). Elaboració pròpia

- El darrer trimestre la taxa d'emancipació de les persones joves d'entre 16 i 29 anys és del 24,7%.
- Tal com va passar en el primer trimestre del 2017, la taxa d'emancipació ha mostrat una tendència a l'alça i caldrà esperar a veure si aquesta vegada estem davant d'un canvi de cicle.
- La millora experimentada en bona part dels indicadors sobre la situació laboral de les persones joves encara no es tradueix de manera sòlida en un canvi de tendència respecte a l'emancipació.